

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Французька мова і література, англійська мова»

Спеціальність В11 Філологія

Спеціалізація В11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи міжкультурної комунікації
Викладач (-і)	Бігун Ольга Альбертівна
Контактний телефон викладача	+38034 252 08 43
Е-mail викладача	olga.bigun@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pro .
Консультації	Згідно з розкладом консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Вибіркова навчальна дисципліна «Основи міжкультурної комунікації» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.055 Романські мови і літератури (переклад включно), перша – французька. Навчальна дисципліна знайомить студентів із засадничими етапами і особливостями розвитку міжкультурної комунікації як галузі наукового знання в умовах сучасної глобалізації. Вона забезпечує особистісний і професійний розвиток студента та спрямована на формування бікультурної або мультикультурної особистості в сучасному глобальному світі. Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття. Лекції покликані підвищити інтерес студентів до глибшого самостійного вивчення питань курсу. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, формують у студентів систему поглядів щодо комунікації між представниками різних національних і лінгвокультурних спільнот, мовним стереотипам і нормам поведінки, усталеним моделям сприйняття та оцінювання явищ та предметів представниками різних народів та культур. Лекційна тематика базується на принципових положеннях міжкультурної комунікації, лінгвістики, психології, культурології і має науково-пізнавальну спрямованість. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу і у вигляді дискусій, так і у формі доповідей і презентацій студентів. Курс викладається французькою мовою, завершується заліком.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета викладання навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «<i>Основи міжкультурної комунікації</i>» знайомить з розвитком сучасних наукових концепцій, понять, методів і технологій міжкультурного спілкування.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з різними теоретичними підходами до теорії міжкультурного спілкування і різними методологіями вирішення міжкультурних проблем; – навчання вільно оперувати основними термінами й положеннями теорії міжкультурної комунікації; – розширення діапазону навичок вербальної та невербальної комунікації; – навчання обирати певний тип поведінки й поводитися відповідно до оточуючого культурного середовища; – напрацювання навичок продуктивного спілкування в незнайомому культурному оточенні; – навчання розпізнаванню стресу, що отримує кожен, хто опиняється в незнайомому середовищі, та вмінню управляти ним; – напрацювання вміння застосовувати дослідження з теорії міжкультурної комунікації до вирішення сучасних лінгвістичних проблем. 	

– ознайомити з методами дослідження міжкультурної комунікації.

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

5. Програмні результати навчання

ПР-2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПР-5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПР-7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПР-15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПР-16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР-17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
7	035 Філологія	4	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Міжкультурна комунікація як галузь наукового знання і навчальна дисципліна.	2	2	5
Тема 2. Шляхи засвоєння іншої культури.		2	10
Тема 3. Міжкультурна й етнокультурна компетенція, їхні складники	2	2	5
Тема 4. Види, типи, форми, моделі міжкультурної комунікації.	2	4	5

Тема 5. Проблема розуміння в міжкультурній комунікації.		2	5
Тема 6. Соціокультурна коректність та міжкультурна комунікація.	2	2	10
Тема 7. Актуальні проблеми міжкультурної комунікації в сучасному світі	2	2	10
Тема 8. Етнокультурні конфлікти та їх наслідки для процесів міжкультурної комунікації	2	2	10
	ЗАГ.:	12	18
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання дисципліни відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, що регламентовані в університеті: «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhenni-a-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-y-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf?_gl=1*105ypmm*_ga*MTQ3NjUxNzQ0MC4xNTczOTg1NjI4*_ga_B6J5G9CVS8*MTcyNDIyMDQ0MC4zNS4xLjE3MjQyMjA2MzkuMC4wLjA; «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf?_gl=1*1yxalu1*_ga*MTQ3NjUxNzQ0MC4xNTczOTg1NjI4*_ga_B6J5G9CVS8*MTcyNDIyMDQ0MC4zNS4xLjE3MjQyMjA0NjEuMC4wLjA.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за вивчення дисципліни, становить 100 балів, яка є сумою балів за контроль на практичних заняттях (50 балів), оцінювання індивідуальної роботи (20 балів), виконання залікових завдань (30 балів).</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Індивідуальна робота: написання та презентація короткого реферату на одну із запропонованих тем (<i>напр.</i> Засоби подолання міжкультурних конфліктів). Рекомендований обсяг - 10 сторінок. Презентація - 7 хв.</p> <p>Оцінювання: «відмінно» (5) здобувач освіти продемонстрував глибокі знання теми, відмінні навички дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати, формулювати висновки; грамотно представляти результати виконаної роботи; «добре» (4) здобувач освіти продемонстрував добрі знання теми та вміння дослідної роботи: збирати дані, аналізувати їх, формулювати висновки, допустивши лише незначні неточності; роботу виконав та представив грамотно. «задовільно» (3) здобувач освіти показав достатні знання теми та вміння дослідної роботи: збирати дані, аналізувати їх, формулювати висновки, однак допускає порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; допускає помилки в оформленні та представленні роботи;</p>		

	<p>«незадовільно» (2) здобувач освіти проявив повне незнання теми, реферат не оформлено і не представлено відповідно до вимог. Ваговий коефіцієнт - 4. Максимальний бал – 20.</p> <p>Підсумковий контроль (залік): Тестові завдання: тест складається з 30 завдань формату «множинний вибір», виконання яких демонструє рівень знань, здобутих здобувачами вищої освіти під час лекційних, практичних занять та самостійної підготовки. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. Максимальний бал – 30.</p>
Практичні заняття	<p>Усне/письмове опитування: «відмінно» (5) здобувач освіти отримує за вичерпну відповідь за умови її оформлення відповідно до норм усного/писемного французького мовлення, використання відповідної термінології. «добре» (4) – за повну відповідь, що характеризується використанням відповідної термінології, проте з однією-двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок. «задовільно» (3) – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок, задовільне використання відповідної термінології. «незадовільно» (2) – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, що унеможливають розуміння змісту висловленого. Передбачено проходження тестування до кожної теми практичного заняття (10 тестових завдань, правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал).</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована.</p>
8. Політика навчальної дисципліни	
<p>Курс викладається українською мовою. Здобувач вищої освіти повинен добросовісно готуватися до всіх видів контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності регламентується Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-релакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf Порядок перезарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatив-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf Здобувачі вищої освіти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю №2.</p>	
9. Рекомендована література	

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації. К.: Довіра, 2007. 205 с.
3. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
4. Почепцов Г. Теорія комунікації: навч. посібник. К.: Спілка рекламистів України, 1996. 175 с.
5. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
6. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія архітектоніка, варіативність: монографія. К.: Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2002. 392 с.
7. Bull A., Loinard S. & Sulmona M.-M. Communication interculturelle: [Source électronique]. Paris: Université Dauphine, 2005. URL: http://mba-rh.dauphine.fr/fileadmin/mediatheque/site/mba_rh/pdf/Travaux_anciens/MEM_OIRE-GROUPE4-communication-interculturelle.pdf
8. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. Clevedon : Multilingual Matters LTD, 1997. 121 p.
9. Pratique traductologique et interculturelité. La Francophonie 7. Vol. 2. 2007. Universitatea Spiru Haret. 87 p.

Викладач _____ проф. О. А. Бігун